

CLASS - NOTES

Subject : संस्कृतम्

Topic : अष्टमः पाठः - त्रिवर्णः ध्वजः

Class : VII

This content is prepared at home.

प्रश्नः - 1: शुद्धकथनस्य समक्षम् 'आम्' अशुद्धकथनस्य समक्षं 'न' इति लिखत-

उत्तरम्-

(क) अस्माकं राष्ट्रस्य ध्वजे त्रयः वर्णाः सन्ति।

(ख) ध्वजे हरितवर्णः शान्तेः प्रतीकः अस्ति।

(ग) ध्वजे केशरवर्णः शक्त्याः सूचकः अस्ति।

(घ) चक्रे त्रिंशत् अराः सन्ति

(ङ) चक्रं प्रगतेः द्योतकम्।

आम्

न

आम्

न

आम्

प्रश्नः - 2 अधोलिखितेषु पदेषु प्रयुक्तां विभक्तिं वचनं च लिखत-

उत्तरम्-

पदानि

विभक्तिः

वचनम्

यथा-त्रयाणाम्

षष्ठी

बहुवचनम्

समृद्धेः

षष्ठी

एकवचनम्

वर्णानाम्

षष्ठी

बहुवचनम्

उत्साहस्य

षष्ठी

एकवचनम्

नागरिकैः

तृतीया

बहुवचनम्

साहित्यकतायाः

षष्ठी

एकवचनम्

प्राणानाम्

षष्ठी

बहुवचनम्

सभायाम्

सप्तमी

एकवचनम्

प्रश्नः - 3. एकपदेन उत्तरत-

उत्तराणि - (क) अस्माकं ध्वजे त्रयः वर्णाः सन्ति।

(ख) त्रिवर्णं ध्वजे शक्त्याः सूचकः केशर वर्णः।

(ग) अशोकचक्रं प्रगतेः न्यायस्य च द्योतकम् अस्ति।

(घ) त्रिवर्णः ध्वजः स्वाधीनतयाः राष्ट्रगौरवस्य च प्रतीकः।

प्रश्नः - 4. पूर्णवाक्येन उत्तरत-

उत्तराणि- (क) अस्माकं ध्वजस्य श्वेतवर्णः सात्विकतायाः शुचितायाः च सूचकः अस्ति।

(ख) अशोकस्तम्भः सारनाथे अस्ति।

(ग) त्रिवर्णध्वजस्य उत्तालनं स्वतंत्रतादिवसे गणतंत्रतादिवसे च भवति।

(घ) अशोकचक्रे चतुर्विंशतिः अराः सन्ति।

प्रश्नः - 5. अधोलिखितवाक्येषु रेखाङ्कितपदानि आधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत-

उत्तराणि - (क) अस्माकं कः विश्वविजयी भवेत्?

(ख) स्वधर्मात् किम् वयं न कुर्याम?

(ग) एतत् सर्वम् अस्माकं नेतृणां कैः सत्फलम्?

(घ) कस्य समक्षं विजयः सुनिश्चितः भवेत्?

प्रश्नः - 6. उदाहरणानुसारं समुचितैः पदैः रिक्तस्थानानि पूरयत-

शब्दाः	विभक्तिः	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
यथा- पट्टिका	षष्ठी	पट्टिकायाः	पट्टिकयोः	पट्टिकानाम्
अग्निशिखा	सप्तमी	अग्निशिखायाम्	अग्निशिखयोः	अग्निशिखासु

सभा	चतुर्थी	सभायै	सभाभ्याम्	सभाभ्यः
अहिंसा	द्वितीया	अहिंसाम्	अहिंसे	अहिंसाः
सफलता	पञ्चमी	सफलतयाः	सफलताभ्याम्	सफलताभ्यः
सूचिका	तृतीया	सूचिकया	सूचिकाभ्याम्	सूचिकाभिः

प्रश्नः - 7. समुचितमेलनं कृत्वा लिखत-

उत्तराणि -

क

केशरवर्णः

हरितवर्णः

अशोकचक्रम्

त्रिवर्णः ध्वजः

त्रिवर्णध्वजस्य स्वीकरणं

ख

शौर्यस्य त्यागस्य च सूचकः।

सुषमायाः उर्वरतायाः च सूचकः।

प्रगतेः न्यायस्य च प्रवर्तकम्।

स्वाधीनतायाः राष्ट्रगौरवस्य च प्रतीकः।

22 जुलाई 1947 तमे वर्षे जातम्।